

Schriftelijke vragen en opmerkingen over het Ontwerpbesluit tot wijziging van enkele op de Kernenergiewet gebaseerde algemene maatregelen van bestuur (25422-78)

Namens de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer verzoek ik u naar aanleiding van uw brief d.d. 9 april 2010 over het Ontwerpbesluit tot wijziging van enkele op de Kernenergiewet gebaseerde algemene maatregelen van bestuur (25422-78) de Kamer antwoord te geven op de vragen en opmerkingen zoals door de verschillende fracties hieronder ingebracht.

Inbreng van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de voorstellen om bij algemene maatregel van bestuur een aantal onderwerpen te regelen dat in de recente wijziging van de kernenergiewet is benoemd. In het algemeen zijn de leden van de CDA-fractie van oordeel dat met deze voorstellen recht wordt gedaan aan de wensen die deze leden eerder hebben geuit. Dat neemt niet weg dat zij enkele vragen aan de minister willen voorleggen.

De leden van de CDA-fractie hebben vanaf het begin benadrukt dat de vereenvoudiging van het bevoegd gezag noodzakelijk en gewenst is. Verantwoordelijkheden moeten zo eenduidig mogelijk worden toebedeeld. Dit komt de transparantie in werken ten goede en moet de slagvaardigheid van de overheid groter maken. Genoemde leden kunnen op dit onderdeel dan ook instemmen met de voorstellen die de minister doet.

De leden van de CDA-fractie vinden het van belang dat algemene regels worden gesteld ten aanzien van de buitengebruikstelling en ontmanteling. De minister zet uiteen zich daarbij zoveel als mogelijk te hebben aangesloten bij Europese en internationale WENRA-criteria (Western European Nuclear Regulators» Association). De woorden «zoveel als mogelijk» roepen bij de leden van de CDA-fractie de vraag op waar van deze criteria is afgeweken en op welke gronden.

De leden van de CDA-fractie willen voorts graag weten voor welke nucleaire installaties de voorgestelde regels gaan gelden. Is dit alleen voor nieuw op te richten installaties of ook voor de reeds bestaande installaties? Is het waar dat de regels niet gaan gelden voor de reeds gesloten centrale in Dodewaard? Voor de centrale van EPZ in Borssele wordt uiteengezet dat het convenant veelal voorziet in de nu voorgestelde regels. Betekent dit dat de voorstellen geen betrekking hebben op deze centrale? Kan exact uiteen worden gezet voor welke bestaande inrichtingen de regels gaan gelden en in hoeverre dit juridisch houdbaar is als de regels aanvullingen bevatten op de reeds verleende vergunningvoorschriften?

De leden van de CDA-fractie vragen de minister hierbij expliciet uiteen te zetten of dit zowel geldt voor de voorwaarden ten aanzien van buitengebruikstelling en ontmanteling als voor het stellen van financiële zekerheid. Is voorzien in een overgangsregeling?

Kan de minister uitleggen waarom de regels voor financiële zekerheid alleen gelden voor inrichtingen waar kernenergie kan worden gemaakt? De reden dat de ontmanteling van andere nucleaire installaties minder kosten met zich meebrengt is naar het oordeel van deze leden wel een erg

magere onderbouwing voor het uitzonderen van deze categorie installaties voor het stellen van financiële zekerheid. Kan de minister uitwerken op welke wijze de financiële zekerheid moet worden gesteld? Moet dit in de vorm van een aparte reservering? Kan het bedrijf hiervoor zelf een voorstel doen? De leden van de CDA-fractie vragen de minister een aantal voorbeelden te geven voor de vorm van het stellen van financiële zekerheid. Kan de minister ook bij benadering uitwerken aan wat voor bedragen naar haar oordeel moet worden gedacht?

Is het waar dat het ontmantelingsplan elke vijf jaar moet worden geactualiseerd en dat hiervoor bij het stellen van financiële zekerheid is bepaald dat actualisatie moet plaatsvinden indien de minister van VROM of de minister van Financiën dat nodig acht? Is dit niet willekeurig en waarom is hier niet ook voor een vaste termijn gekozen? Wat gebeurt er als de twee bevoegde ministers het onderling niet eens zijn?

Kan de minister uiteenzetten welke rechtsmiddelen de aanvragers van de vergunning en eventuele andere belanghebbenden hebben om eventueel bezwaar te maken tegen, dan wel beroep in te stellen tegen de op te leggen voorschriften?

De leden van de CDA-fractie hebben tot slot nog enkele vragen per artikel. *Artikel 27:* Het ontmantelingsplan en de financiële zekerheid die daar tegenover staat behoeven goedkeuring van de minister. Wat zijn de gevolgen als een besluit uiteindelijk vernietigd zou worden en indien een besluit vatbaar is voor bezwaar en beroep overeenkomstig de regels van de Algemene wet bestuursrecht? Hoe verhoudt dit besluitvormingsproces zich met de bestaande kernenergiewetvergunning van een vergunninghouder?

Artikel 30e: Nederland kent in de vorm van het HABOG (Hoogradioactief Afval Behandelings Gebouw) een voorziening waar radioactief afval kan worden opgeslagen. Deze voorziening biedt bijvoorbeeld voldoende (uitbreidings)ruimte om gedurende de hele levensduur van de kerncentrale in Borssele opgewerkt afval op te kunnen slaan. Wat als besloten zou worden tot het onmogelijk maken van het opwerken? Klopt het dat COVRA (Centrale Organisatie Voor Radioactief Afval) niet de faciliteiten heeft, noch de ruimte, noch de vergunning voor direct opslag van splijtstofstaven?

De rijksoverheid heeft zich in het Borssele-convenant mede verplicht zich te zullen inspannen om EPZ een economisch haalbaar en praktisch alternatief te kunnen laten realiseren, zodat een ongestoorde bedrijfsvoering van de KCB (Kernenergiecentrale Borssele) mogelijk blijft. Is daar al rekening mee gehouden? Is de minister er zich van bewust dat indien de KCB voortijdig zou moeten sluiten omdat de bedrijfsvoering van de KCB onmogelijk wordt gemaakt, omdat geen economisch haalbaar en praktisch alternatief voorhanden is, nadeelcompensatie aan EPZ moet worden uitgekeerd?

Artikel 44a en b: Ontmanteling is een toekomstige verplichting. De ondernemer die tevens vergunninghouder is, moet voor toekomstige verplichtingen voorzieningen treffen in zijn jaarrekening. De jaarrekening wordt goedgekeurd door een accountant. Hoe verhoudt de actualisatieplicht van het ontmantelingsplan, de daaraan gekoppelde financiële zekerheid en de goedkeuring van de ministers van VROM en Financiën daarvoor (artikel 44b sub 2) zich met de goedkeuring van de jaarrekening?

Inbreng van de leden van de PvdA-fractie

Met instemming hebben de leden van de PvdA-fractie kennisgenomen van het ontwerpbesluit. Het voorliggende besluit geeft deze leden geen aanleiding tot nadere vragen.

Inbreng van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het ontwerpbesluit. Het besluit is volgens de leden op hoofdlijnen een verbetering van de bestaande bevoegdheidsstructuur en reguleert al beter dan nu het geval is de nazorg voor nucleaire inrichtingen bij bedrijfsbeëindiging. De leden van de SP-fractie hebben enkele opmerkingen en verhelderende vragen. In algemene zin stellen zij de vraag of ter voorbereiding op dit ontwerpbesluit een maatschappelijke consultatieronde heeft plaatsgevonden en zo ja, wie daarbij zijn geraadpleegd.

De minister stelt voor de mogelijkheid voor het aanwijzen van een instantie waaraan afschriften van meldingen moeten worden gezonden uit het besluit vervoer splijtstoffen, etsen en radioactieve stoffen te schrappen. De leden van de SP-fractie vragen op welke wijze de controle op dit vervoer thans is georganiseerd en door wie op de meldingen wordt toegezien en indien nodig handhavend wordt opgetreden.

Is het waar dat de ministers van VROM en Financiën met de exploitant de wijze van financiële zekerheid overeenkomen zonder dat de Kamer daar inzage in heeft? De leden van de SP-fractie stellen transparantie in deze op prijs. Is het mogelijk dat de Kamer inzage en instemmingsrecht krijgt op de vaststelling van financiële zekerstellingen?

De aanbevelingen van de Europese Commissie en de WENRA-criteria zijn door de minister als uitgangspunt genomen bij het opstellen van regels aan buitengebruikstelling en ontmanteling in onderhavige wetgeving. Kan de minister uiteenzetten in hoeverre deze aanbevelingen en criteria een aanscherping dan wel afzwakking zijn van de tot op heden gehanteerde regelgeving?

De minister spreekt van zo snel als redelijkerwijs mogelijk voltooien van ontmanteling van nucleaire inrichtingen. De terreinen waar de inrichtingen staan moeten snel weer beschikbaar komen voor volgend gebruik. De leden van de SP-fractie vragen wat precies wordt bedoeld met snel. Mede gelet op de buitengebruikstelling en ontmanteling van de centrale in Dodewaard verwachten de leden dat snel toch altijd nog perioden van meerdere decennia kan beslaan. Welke lessen zijn uit het proces bij Dodewaard getrokken over buitengebruikstelling en ontmanteling? Kan de minister tevens een overzicht geven van alle inrichtingen van zowel voor als na 2007 die nog in gebruik zijn en die al buiten gebruik zijn gesteld?

Het is volgens de minister denkbaar dat bij ontmanteling van een nucleaire inrichting meer radioactieve afvalstoffen vrijkomen dan waarvoor de opslagruimte bij COVRA toereikend is. Kan de minister uiteenzetten hoeveel opslagcapaciteit er nog is bij COVRA, zowel binnen het HABOG als daarbuiten? Betekent de eigen verantwoordelijkheid van de nucleaire inrichting voor de opslag van afval dat er diffuus verspreid over het land opslagplaatsen kunnen worden gebouwd? Zo nee, hoe wordt de realisatie van opslagplaatsen voor nucleaire afvalstoffen dan gereguleerd?

Betekent de termijn van honderd jaar die aan COVRA is gesteld dat de eigenaren van nucleaire inrichtingen na die termijn alsnog verantwoordelijk zijn voor permanente eindberging van nucleaire afvalstoffen? Zo ja,

hoe wordt dit gereguleerd? Zo nee, wie is dan verantwoordelijk voor die afvalstoffen?

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met tevredenheid kennis genomen van het Ontwerpbesluit, met name wat betreft de vereenvoudiging van het bevoegd gezag. Wel betreuren de leden het dat de administratieve lasten voor het bedrijfsleven per saldo toch toenemen. Ziet de minister daarvoor alternatieven?

De griffier van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
M. J. van der Leeden